

Minien- letről- arról

Új francia gépkocsi- modellek

A Citroen üzem az október elején Párizsban megnyitja 1968-as nemzetközi gépkocsikiállításra új modelleket, amely a 2 CV, Citroen átalakított változata. Egy merészebb vonalú és erősebb motorral felszerelt kocsitól, a Dyane-ról van szó, amelynek óránkénti sebessége száz kilométer. Az üzem megszüntette a Panhard-24, az egyik legrégebbi francia gépkocsmárka gyártását.

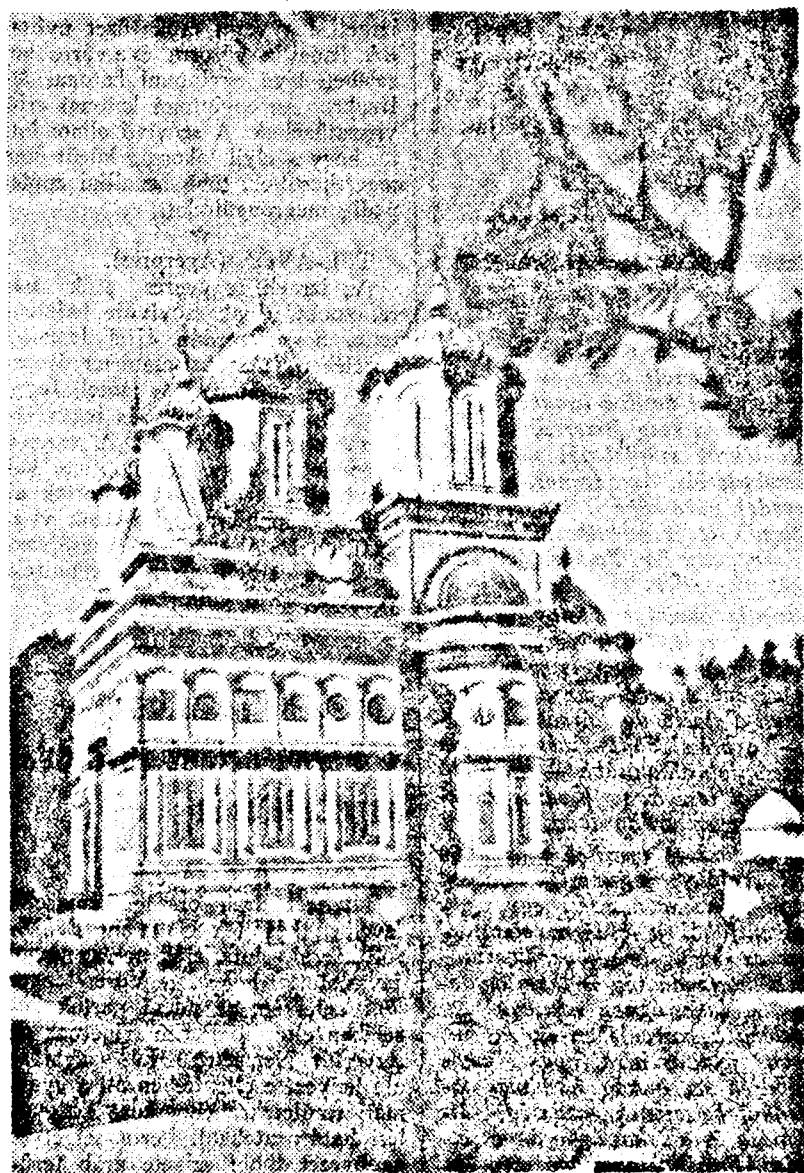
A Citroen módosította az ID és az IS típusokat is, a fényoszórórendszer megújítását révén. Az új fényoszóró-rendszer a kormánykerékkel együtt fordul el s így jobban megvilágítja a hanyarokat, 30-40 százalékkal növelve az éjszakai közlekedés biztonságát.

A Simca cég az idén bemutatja a harmincmotoros 1100-as új modellét. Lényegében a Dyane, a Citroen és a Simca 1100 az egyedül új modellek, amelyeket a francia cégek az idei autósalonon és külföldön bemutatnak. A francia piacra adás harc várható a his és közepes korszak között. A Citroen a Dyane-nál lényegében a Renault-4-et támadja, amelyet új sebességváltóval látnak el. A Peugeot 204-nek korszerűsítik a műszerfalját.

Szakemberek véleménye szerint a francia gépkocsijárművek mérlege nem túl gazdag az idén. Új és érdekes modelleket a következő két évben gyártanak majd.

Villamosított halászat

A Szovjetunió Tudományos Akadémiájának kutatóintézetei selektív villamos halászati módszert dolgoztak ki. Az eljárás lényege az, hogy víz alatti elektromos térrel terelik a halrajokat és nagyará, valamint fajta szerint válogatják őket. Elektromos hálókál háromszor annyi halat fogtak, mint szálkás hálókál.

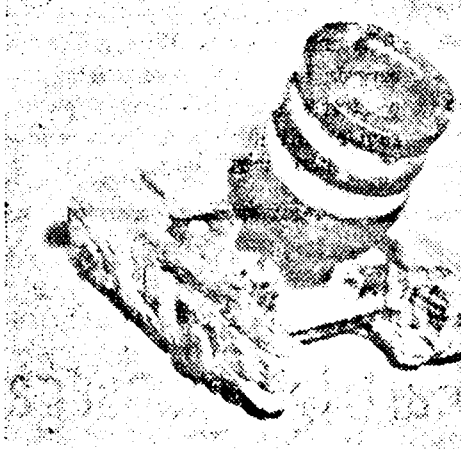
Nemrég ünnepelték a Curtea de Argeș-i kolostortemplom, a XVI. századbeli román művészet és remekműve alapításának 450. évfordulóját.

Feudalizmus korabeli lőfegyverek

Az aradi Tartományi Múzeumnak értékes gyűjteményét képezik a lőfegyverek, és főleg azok, amelyek a középkorból származnak.

Ezeknek kis töredéke az 1848-1849-es részlegen látható. A nagyobbik része, mivel a középkori anyagot nem állították ki, a múzeum raktárában van elhelyezve.

A lőfegyverek használata sokkal régebbi, mint általában gondolják. A kínaiak például 2000 évvel ezelőtt egy puskaporhoz hasonló vegyületet használtak „súlyok” eldobására. Az arabok a VII. és VIII. században, amikor megkezdtek a későbbi arab világ meghódítását, fából készített lőfegyverekkel harcoltak. A XII. században az európai krónikások egy bizonyos Madfaa-ról számolnak be, amelyet az arabok várok támadására alkalmaztak.

Értékes tárgy az a kisebb mozsárgyű, amelyet az 1848-1849-es forradalom idején Erdélyben, az Erchégyesben használtak Avram Iancu csapatai.

kalmaztak. Az ágyúnak ez az őse puskapor segítségével acélból és vas darabokból hajított el.

A lőfegyvereket Európában sokkal később használták. Bár adatok vannak arról, hogy már a XI. és XII. században alkalmazták, elterjedésük és felhasználásuk csak a XIV. századra tehető.

Általában a lőfegyvereket két nagy osztályba csoportosíthatjuk: nehéz lőfegyverek (ágyúk, mozsarak, bombárdák, stb.) könnyű kézi fegyverek (puskák, pisztolyok, revolverek).

A múzeum birtokában lévő nehéz lőfegyverek közül elsősorban meg kell említeni egy osztrák nehéz ágyút, amely a XVIII. századból való és a brnoi (Brün) fegyvergyárban öntötték. Csöve 1,90 méter hosszú és kalibere 90 milliméter. Elől töltötték és kanóccal sütötték el. Ez az ágyú még az 1848-1849-es forradalom idején is „működött” Temesvár alatt.

Nehéz fegyvereknek számítanak a mozsarak is. A múzeumban lévő mozsarak kisebb kaliberűek és a XVII. századból valók.

Könnyű lőfegyverekben a gyűjtemény igen gazdag: puskák, pisztolyok, revolverek és más fegyverek. Ezekkel hazánk területén, vagy külföldön harcoltak. Nagy száma az a különböző időkbeli való puskák. A leggazdagabb kézfegyver-gyűjtemény kétségtelenül a XVIII. századbeli. Találhatók itt a bécsi, einstadti és brünni fegyvergyárakban készült és erdélyi, orosz, török, stb. pus-

kák is. Ezeket mind elől töltötték, ölmögolyóval és a puskapor meggyújtásával sütötték el. Érdekesek a török puskák, amelyeket a török hadóltság idejéből, találtak itt Aradon vagy az Arad környéki várakban: Lippán, Soly-moson, Világoson és Borosjenőn. Ezeket a hosszúságú puskákat ugyancsak elől töltötték. Néhány közülük kézműves munka. Nagy értékű a puskák ágya, melyek közül néhány valódi drágakövel, mozaikszíven kirakott.

Szép száma az úgynevezett karabélyok is. Ezek rövidcsövű kézfegyverek, amelyeket a XVII. században főleg a huszárság közelharcban alkalmazott. Elterjedésük az 1848-as időkben nagy volt. A Román Fejedelemség lovassága körében.

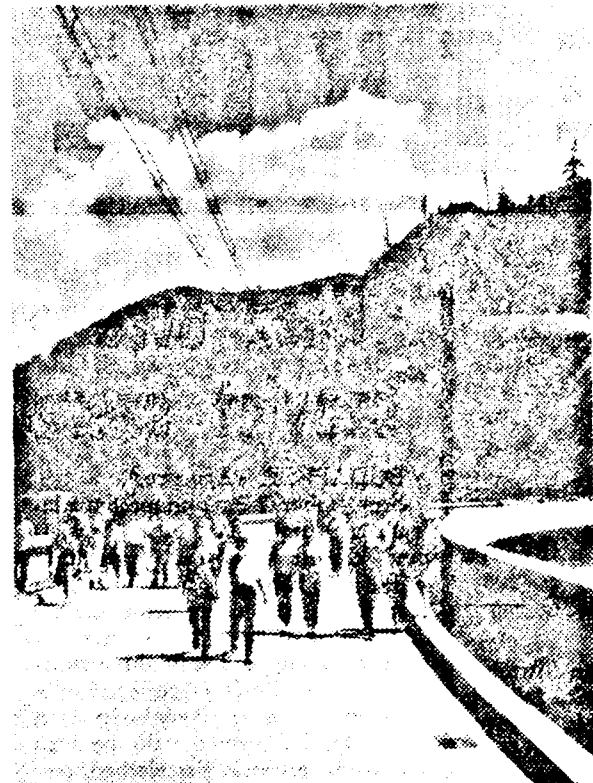
A pisztolyok és revolverek különböző nagyságúak és kaliberűek — vastagsövű elöltöltő román, lengyel, osztrák, orosz kézfegyverek — és különböző időkbeli származnak. Értékes az a pisztolykészlék, amely valószínűleg egy török beg vagy beglerbég tulajdona lehetett. A pisztoly fogantyúja drágakövekkel kirakott szép kézműves munka.

az aradi Múzeum- ban

Nagyszámu és választékosan modern a pisztolygyűjtemény. Itt már szerepel egy pár revolver, amely hátul töltő és kakas-gyújtással működik. Vannak két és háromcsövű mult századi revolverek, vagy nehéz tüzértűzű pisztolyok, amelyekkel az 1877-1878-as függetlenségi háború idején a román seregek a törökök ellen harcoltak.

Ezt a gazdag fegyvergyűjteményt a kiállítási tárgyak állandó cseréje következményeképpen a nagyközönség folyamatosan megtekintheti. Időről-időre a múzeum szakkiállításokat is rendez ebből az anyagból.

GREFFNER OTTO

Turisták az argesi vízierőmű gátjának tetején létesített korszerű úton. Háttérben a Vidraru heg.

Változatok egy műdalra

„A kocsmából boros fővel
hazafelé ballagok”

De most is csak azért, mert társaid, akikkel együtt vedeltél a konyakot, rájötték, hogy fogytán a pénz és semmikeppen sem akartak a saját zsebükbe nyulni a további fogyasztás ki-egyenlítésére. Te persze erről mit sem sejtész. Hiszen a legjobb barátidnak tartod őket.

„Mosolyognak fejem fölött
a ragyogó csillagok”

Gyúnyos mosoly ez, mert ha a csillagok kacagni tudnának, kinevetnének amiért így eláztál.

„A szemem is kereszte áll
A lábam is kereszte jár”

Még szép, hogy beismered. De ha más valaki mondán, hogy részeg vagy, felfuvalkodva tiltakoznál. Te sohasem vagy részeg, csak leg-feljebb jókedvű.

PALFI ZSUZSA

„A faluban a legszebb lány
Azért mégis énám vár”

Mert azt hiszi a naiv lélek, hogy éppen ő fog megváltoztatni. S ha véletlenül két héttel a házasságkötés után leiszod magadat, elfogadja azt a magyarázatot, hogy csak most az egyszerű fordult elő, mert meg kellett mutatnod a barátidnak, milyen akaratod van. Azt, hogy te vagy az ur a házban. S meg is mutatod. A tizedik fel-deci konyakot már az asztal alatt nyakalod — csak úgy virtusból. Hát kell ennél jobb bizonyíték egy férfinak annak igazolására, hogy nincs papucs alatt?

Víz alatti házacska

Öt szovjet kutató érdekes kísérletbe kezdett: acélból és műanyagból készített házcskában 11 méter mélységre ereszkedett le a tenger vizébe a krími partok közelében.

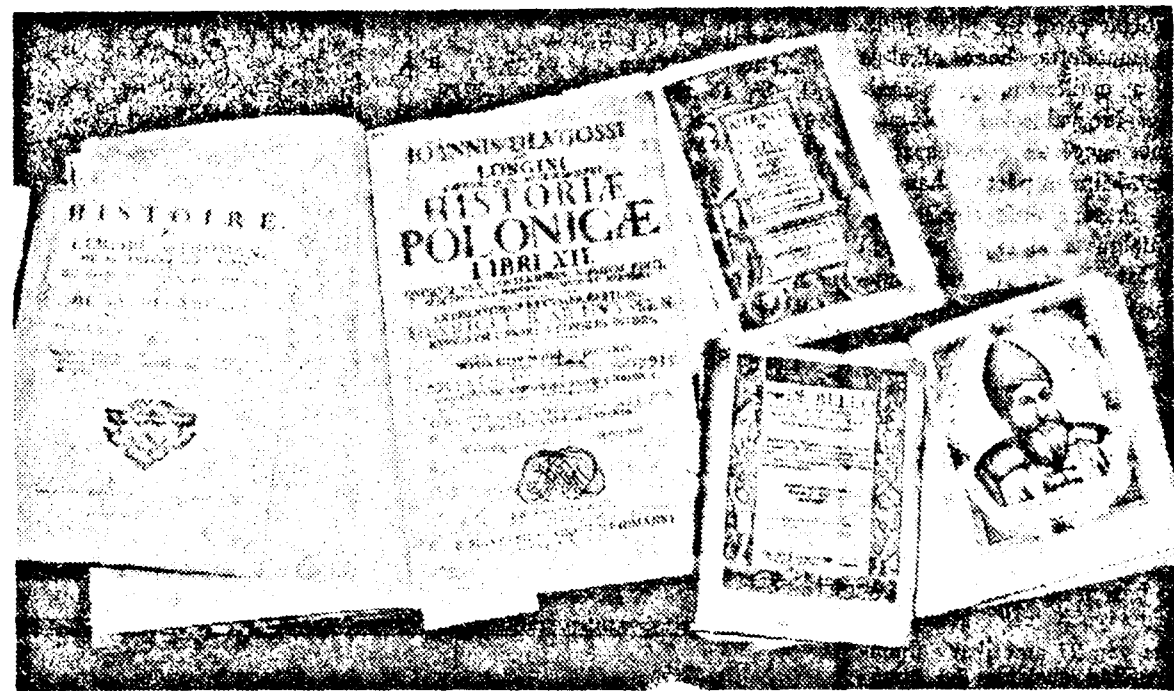
A házacska három helyiségből — hálószobából, laboratóriumból és konyhából — áll.

Tavaly ugyanez a csoport egy hélig tartózkodott a víz alatt, de a mostani kísérletet hosszabb időre tervezik. A kutatók, akik tengerrimalacokat is vittek magukkal, azt tanulmányozzák, hogy milyen hatással van az emberi szervezetre, különösképpen a hormon- és idegrendszerre a huzamosabb víz alatti tartózkodás.

Új módszerek a vulkán- kitörések előrejelzésére

A szovjet tudósok új módszerrel idejében jelezni lehet a várható vulkáni kitörést. Az eljárás le-ngründi kutatóknak azon a kam-csatai megfigyelésen alapszik, hogy a vulkáni kitörés teljesen magánsteli a környező közeleket. A növekvő hőmérséklet és nyomás következtében adott pillanatban megszűnik a kőzetek természetes mágnessége.

A szakértők igen érzékeny készülékekkel szerkesztették, s ezek segítségével a vulkáni kőzetek mágnességének változásai alapján jóval hamarabb jelezhetik a várható kitöréseket, mint szizmografof segítségével.

CSERÉLHETŐ CIPŐSAROK

A Kristianstadi Ny Gard Sko-produkte Ab svéd cég helyettesíthető cipősarok dobott piacra. Az új sarokban acélrugó van, amelyet ha megnyomnak a flekk elhárítható és nyomában újjal helyettesíthető. Mielőtt elengedni a rugót a szerkezet rögzíti a flekket.

Jelenleg az utcai viseléshez fém-flekket, az otthoni viseléshez pedig perlonflekket vásárolhatók, amelyeket ugyanazon pár cipőnél felváltva lehet hordani.

A találmányt 40 országban szabadalmazták.

Craiova a történelmi, filológiai és etnográfiai kutatóközpontban jelentős régészeti, folklor-etnográfiai, irodalomtörténeti és más kutatásokat végeznek. Itt őrzik a régi olteni nyomdákban kikerült könyveket is, valamint azokat a különféle műveket, amelyek kapcsolatban állnak a románok történelmével.

DON QUIJOTTE A NÉGYZETEN

A minap találkoztam Don Quijotte-val. A törvényszék folyosóján történt, ahova a busképű lovagot ügyetlen, de annál bájosabb dologi szölitették. Maradón köztünk: sohasem voltam valami nagy véleményem a külsejéről, így aztán csak örültem, hogy első találkozásunk mindennél ékebben igazolta képzőletemet. Lehet, hogy a mélyen leértékelt dalia talni megjelenszét még a lovagkor színes viselésének hiánya is tetézte. Egyszerű mindennapi pantallóban, zakóban volt, akárcsak én vagy a többi férfi. Semmi páncél, semmi vert, még kard és pajzs sem. Ha legalább a borbély réztányérja ott szikrázna a fején, akkor talán Dulcinea páratlan szempárja is megakadna rajta. De így?

Mivel Dulcineánál tartunk, hadd mondok el menten azt is, hogy ezuttal a szokásnál busabbképű lovag éppen mialta került ide. Úgy kezdődött, hogy Don Quijotte-unk egyik napról a másikra olthatatlan lángra lobbant a már fentebb is említett hölgy iránt. Mit tesz ilyenkor egy vérbeli lovag? Keres egy szelálmot és harcra kél vele. Hadd lássa lelke Dulcineaja, milyen páratlan dalia felejtette rajta a szemét. Fel is gyürkőzött alaposan a nu hóvunk, könyrkig rájhalt a városban és a környék, de szelálmot mégsem akadt.

Am nem lenne Don Quijotte a neve, ha ilyen semmiségben fennakadna.

— Ott a férfi! — csapott a homlokára.

Miert ne? Ha sisakká lehet avatni a borbélytanyért, miért ne lehetne szelálmomná változtatni a férjet, aki ráadásul még borbély is! Ezzel aztán kapta ábránd-jai rozsdás florenttáját és neki rontott a meghökent emberekn. Kinyilatkoztatta, hogy a felesége voltaképpen nem más, mint az ő lelke Dulcineaja. Pedig jól tudta, hogy mindez nem más kókolmány. De ő csak mondta, mondta a magáét. Hogy másfél esztendője tart fenn bensőséges kapcsolatot az asszonnyal s ezért a férj kutyakötelessége lemondani nejről, aki történetesen tucanai esztendővel idősebb Don Quijotte-unknál s mellesleg kétyer-mekes anyja, mi több, újdonsült nagymama is.

— En szeretem, halálósan szeretem a feleségét — lelkelte a lovag. — Megölöm, ha nem lesz egészen az enyém.

Hogy a férj milyen szemeket meresztett, azt látni kellett volna. (Sajnos nem vol-

tam jelen.) Minden esetre annyit sikerült megállapítanom, hogy a férj borbélyisak nélkül is elhárította a Don-t. Pillanatnyilag, mert a bus képű lovag müris újabb rohamra indult. Ezuttal lelke Dulcineajat vette célba. Az asszony is elhívte értesült tőle, hogy voltaképpen ők nem idegenek, ellenkezőleg! Mindez természetesen a nyílt utcán történt, hadd tudja meg ország-világ, hogy ő mindenre képes. Még arra is, hogy gyamullan Dulcineájának becsületébe gázoljon. Megvárta a nő a gyár előtt, mert neki bőven volt ideje. Előzőleg ugyanis hótárfordított a munkahelyének, hogy kizárólag a „lovaglás”-nak élhessen. Hát nem azért Don Quijotte valaki? Ré-sőbb, amikor Sancho Pansa-ra akadt, azt küldözte be Dulcineajért, hogy kéje meg az asszonyt: álljon fel a munkája mellől és jöjjön ki, mert „lovagja” térdén állva várja.

Aztán, amikor a házastársak már megunták a bábcsinázást, amelybe a habókás Don sodorta őket, a hatóságokhoz fordultak. S mi történt? A lovag képe busabb

lett s a zakolás még durább lett, ahelyett, hogy felhagyott volna vele. Így került aztán ide a folyosóra.

Érthető, hogy hanyat-homlok vettem magam utána, amikor a tárgyalóterembe szölitették. Ott ért a végő, nagy kiábrándulás. Napjaink e „regényes hajlama” lovagja megtagadta önmagát, akárcsak egy-kori spanyol elődje életének alkonyán, a halálós ágyon.

Nem volt soha semmi közöm Dulcineához — erősítette a törvényt előtt a Don és bus képet meginkább bunak eresztette. Akkor már bizonyára megtudta a lovagot prókatorától, ha történetesen lett volna is bensőséges kapcsolat közte és szíve hölgye között, még az sem jogosítand fel arra, hogy uton-útfélen a nő becsületébe gázoljon. Sem lovon, sem gyalogosan, mert nálunk még a „lovagot” is keményen sújtja a törvény, ha lovagiatlan.

Aki pedig úgy véli, hogy mindez kólmány, mint a hajdani lovagforténetek, forduljon bizalommal az Aradajoni Törvényszék irattárház és lapozza fel a 2865/67 számú aktacsomót. Meglátja, öröme telik benne, nem úgy mint a busképű lovagnak.

KASA JANOS

